

EUROOPA KOHTU OTSUS

28. juuni 1978^{*,**}

[...]

Kohtuasjas 1/78,

mille esemeks on EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel National Insurance Commissioner'i esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

Patrick Christopher Kenny

ja

Insurance Officer,

eelotsust asutamislepingu artikli 7 ja nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT 1971, L 149, lk 2) teatavate sätete tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed M. Sørensen ja G. Bosco, kohtunikud A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Lord Mackenzie Stuart, A. O'Keefe ja A. Touffait,

kohtujurist: H. Mayras,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

1. Oma 29. detsembri 1977. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 3. jaanuaril, esitas National Insurance Commissioner EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kolm eelotsuse küsimust, mis puudutavad asutamislepingu artikli 7 ning nõukogu 14. juuni

---

* Kohtumenetluse keel: inglise.

** Parandatud Euroopa Kohtu 20. septembri 1978. aasta määrusega, vt lk 1510.

1971. aasta määruse nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT 1971, L 149, lk 2) artikli 19 lõike 1 punkti b ja artikli 22 lõike 1 punkti a alapunkti ii tõlgendamist.

2. Nimetatud küsimused on esitatud Euroopa Kohtule Insurance Officer'i ja põhikohtuasja hageja vahelises vaidluses, mis puudutab viimase õigust saada rahalisi hüvitisi töövõimetuse eest, nagu on sätestatud 1965. aasta National Insurance Act'is.

3. Põhikohtuasja hageja Iiri Vabariigi kodaniku suhtes, kes elab siiski Suurbritannias, kohaldatakse töötajana National Insurance Act'i ja seetõttu on tal õigus saada eespool nimetatud hüvitisi, kui ta täidab kõnealuse õiguse omandamise tingimusi.

4. Ta läks Iirimaale, kus ta oli vangis eelotsusetaotlust käsitlevas otsuses nimetatud põhjustel perioodil 28. juuni 1973 kuni 28. märts 1974, mille kestel ta jäi haigeks ja pidi saama ravi, esmalt vanglas, kus ta kandis oma karistust, ja seejärel lühikest aega väljaspool vanglat asuvas haiglas.

5. 1965. aasta National Insurance Act'i tol hetkel kehtiva versiooni paragrahvi 49 lõike 1 kohaselt kaotas vangistust kandev või vahi all peetav isik õiguse saada hüvitist vangistuses või vahi all viibitud perioodil, välja arvatud siis, kui õigusaktides sätestatakse teisiti.

6. Euroopa Kohtule esitatud küsimustes küsitakse peamiselt seda, kas siseriiklik kohus võib või peab ühenduse õiguse alusel kohtlema teises liikmesriigis vangistust kandvaid või vahi all peetavaid isikuid National Insurance Act'is sätestatud hüvitiste saamise õiguse kaotamise või peatamise põhjusel samaväärselt Suurbritannias vangistust kandvate või vahi all peetavate isikutega.

Esimene küsimus

7. Esimeses küsimuses küsitakse, kas EMÜ asutamislepingu artiklit 7 kohaldatakse vahetult määruse nr 1408/71 reguleerimisalas.

8. Artikli 7 esimese lõigu alusel on käesoleva lepingu reguleerimisalas, piiramata selle mis tahes erisätete kohaldamist, keelatud igasugune diskrimineerimine kodakondsuse alusel.

9. Seda reeglit on rakendatud töötajate suhtes EMÜ asutamislepingu artiklites 48-51 ja ühenduse institutsioonide meetmetes, mis on vastu võetud nende artiklite, eelkõige määruse nr 1408/71 alusel.

10. Määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1 sätestatakse, et isikute suhtes, kes elavad ühe liikmesriigi territooriumil ja kelle suhtes kohaldatakse määrust, kehtivad liikmesriigi sotsiaalkindlustusalaste õigusaktide alusel samad kohustused ja nad saavad samu hüvitisi nagu kõnealuse riigi kodanikud.

11. Nimetatud sätte eesmärk on tagada määrusega hõlmatud töötajatele kodakondsusest sõltumata asutamislepingu artikli 48 kohaselt võrdsus sotsiaalkindlustusvaldkonnas, keelates igasuguse liikmesriikide riiklikest õigusaktidest tuleneva diskrimineerimise.

12. Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et asutamislepingu artikli 7 esimest lõiku, nagu seda rakendatakse asutamislepingu artiklis 48 ja määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1, kohaldatakse liikmesriikides vahetult kõnealuse määruse reguleerimisalas.

Teine ja kolmas küsimus

13. Nimetatud küsimustes küsitakse, kas ühelt poolt liikmesriigi pädeval asutusel, kes peab määruse nr 1408/71 artikli 19 lõike 1 punkti b või artikli 22 lõike 1 punkti a alapunkti ii alusel maksma tema poolt kohaldatavate õigusaktide kohaselt rahalisi hüvitisi teise liikmesriigi töötajale, on õigus käsitleda teise liikmesriigi territooriumil esinevaid asjaolusid samaväärsetena oma riigis esinevate vastavate asjaoludega; need asjaolud, kui need oleks esinenud oma riigis, oleksid jätnud asjaomase töötaja osaliselt või tervikuna ilma õigusest saada hüvitisi, ning kas kõnealune asutus oleks seetõttu võinud keelduda kõnealuse hüvitise maksmisest (teine küsimus) ja teiselt poolt, kas vastus teisele küsimusele oleks olnud erinev juhul, kui kõnealune töötaja oleks pädeva asutuse liikmesriigi kodanik (kolmas küsimus).

14. Artikli 19 lõike 1 punktis b, mis reguleerib õigust saada haigus- ja sünnitushüvitisi juhul, kui kõnealune töötaja elab muus liikmesriigis kui pädev riik, sätestatakse, et:

“1. Muus liikmesriigis kui pädev riik elav töötaja, kes vastab pädeva riigi õigusaktide tingimustele õiguse kohta saada hüvitist, arvestades vajadusel artikli 18 sätteid, saab oma elukohariigis:

a) ...

b) pädevalt asutuselt rahalisi hüvitisi vastavalt selle asutuse kohaldatavatele õigusaktidele ...”.

15. Samuti sätestatakse artikli 22 lõike 1 punkti a alapunktis ii, mis hõlmab neid juhtusid, mil töötaja haigestub viibimise korral muus liikmesriigis kui pädeva asutuse riik, et, arvestades vajaduse korral artikli 18 sätteid, töötajal on õigus saada “rahalisi hüvitisi, mida annab pädev asutus vastavalt tema poolt kohaldatavatele õigusaktidele”.

16. Nimetatud sätetest järeldub selgelt, et tingimusel, et teiste liikmesriikide õigusaktide alusel täitunud kindlustusperioodide liitmisel hüvitiste õiguse omandamiseks, säilitamiseks või ennistamiseks kohaldatakse artiklit 18, tuleb riiklikes õigusaktides sätestada sotsiaalkindlustushüvitiste saamise õiguse omandamise, säilitamise, kaotamise või peatamise tingimused, kuni neid kohaldatakse diskrimineerimata asjaomase liikmesriigi kodanike ja muude liikmesriikide kodanike suhtes.

17. Asi oleks teisiti üksnes siis, kui õiguse omandamise või säilitamise tingimused määratletaks selliselt, et neid võiksid tegelikult täita vaid kodanikud, või kui õiguse kaotamise või peatamise tingimused määratletakse selliselt, et neid võiksid tegelikult hõlpsamini täita muude liikmesriikide kodanikud kui pädeva asutuse riigi kodanikud.

18. Keelates kõigil liikmesriikidel asutamislepingu reguleerimisalas oma õigusaktide kohaldamine erinevalt kodakondsuse alusel, ei käsitleta artiklites 7 ja 48 eri liikmesriikide

õigusaktide lahknevustest tulenevaid võimalikke erinevusi kohtlemises, kuni riiklikud õigusaktid mõjutavad kõiki selle reguleerimisalasse kuuluvaid isikuid objektiivsete kriteeriumide kohaselt ja võtmata arvesse nende kodakondsust.

19. Seetõttu viidates iga asutuse puhul “asutuse kohaldatavatele õigusaktidele”, vastavad määruse nr 1408/71 artikli 19 lõike 1 punkt b ja artikli 22 lõike 1 punkti a alapunkt ii asutamislepingu artiklites 7 ja 48 ning kõnealuse määruse artikli 3 lõikes 1 sätestatud diskrimineerimiskeelu põhimõttele.

20. Seetõttu tuleb vastata, et asutamislepingu artiklites 7 ja 48 ning määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1 ei seista vastu sellele, et liikmesriikide asutused – ehkki need ei kohusta seda tegema – käsitlevad teises liikmesriigis esinevaid vastavaid asjaolusid samaväärsetena asjaoludega, mis, kui need esinevad riigi territooriumil, on rahaliste hüvitiste õiguse kaotamise või peatamise põhjuseks; selles osas peavad otsuse tegema riiklikud asutused, tingimusel, et seda kohaldatakse kodakondsusest sõltumata ja et kõnealuseid asjaolusid ei kirjeldata selliselt, et need viivad tegelikult teiste liikmesriikide kodanike diskrimineerimiseni.

21. Eespool antud vastus kehtib samuti ja samal määral siis, kui kõnealune töötaja on selle liikmesriigi kodanik, kust pädev asutus pärineb.

Kohtukulud

22. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.

23. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimustele, mille National Insurance Commissioner esitas talle oma 29. detsembri 1977. aasta otsusega, otsustab:

1. Asutamislepingu artiklit 7, nagu seda rakendatakse asutamislepingu artiklis 48 ja määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1, kohaldatakse liikmesriikides vahetult kõnealuse määruse reguleerimisalal.

2. Asutamislepingu artiklites 7 ja 48 ning määruse nr 1408/71 artikli 3 lõikes 1 ei seista vastu sellele, et liikmesriikide asutused – ehkki need ei kohusta seda tegema – käsitlevad teises liikmesriigis esinevaid vastavaid asjaolusid samaväärsetena asjaoludega, mis, kui need esinevad riigi territooriumil, on rahaliste hüvitiste õiguse kaotamise või peatamise põhjuseks; selles osas peavad otsuse tegema riiklikud asutused, tingimusel, et seda otsust kohaldatakse kodakondsusest sõltumata ja et kõnealuseid asjaolusid ei kirjeldata selliselt, et need viivad tegelikult teiste liikmesriikide kodanike diskrimineerimiseni.

3. Teisele küsimusele antud vastus kehtib samuti ja samal määral siis, kui kõnealune töötaja on selle liikmesriigi kodanik, kust pädev asutus pärineb.

Kutscher   Sørensen   Bosco   Donner   Mertens de Wilmars

Pescatore   Mackenzie Stuart   O'Keeffe   Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 28. juunil 1978. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher